

*En sammanfattning
av regeringens
proposition
2002/03:110*

Lag om elektronisk kommunikation

MARS 2003

REGERINGSKANSLIET

Omslagsillustration: Thomas Lindell
Producerad av Näringsdepartementet
Tryck: Elanders Novum AB, mars 2003
Artikelnummer: N3011

Starkare muskler genom ny lag om elektronisk kommunikation

Det händer mycket inom IT och telefoni. Ny teknik skapar ständigt nya möjligheter. Detta ställer givetvis också nya krav på oss som stiftar lagar och värnar om att göra tekniken tillgänglig och trygg för konsumenterna. Regeringen har arbetat fram ett förslag till en ny lag för elektronisk kommunikation. Det utgår ifrån EG-reglering vars övergripande målsättning är att åstadkomma ett harmoniserat regelverk för elektroniska kommunikationsnät och elektroniska kommunikationstjänster samt tillhörande tjänster. Lagförslaget omfattar alla elektroniska kommunikationsnät och elektroniska kommunikationstjänster. Lagen ska ersätta nuvarande telelag och lag om radiokommunikation och ska träda i kraft 25 juli, 2003.

Tanken med lagen är att säkerställa att elektronisk kommunikation är så tillgänglig och effektiv som möjligt och öppen för fri konkurrens. Vi vill ge en myndighet muskler att kunna tvinga företag som har en dominerande ställning på marknaden att lämna konkurrenterna tillträde till sina nät eller begränsa sina taxor till slutkunder till vad som är skäligt. Detta innebär också att operatörer ska kunna tvingas att dela på master för 3G. På så vis kan vi begränsa antalet master där detta är befogat ur miljö- eller hälsosynpunkt. Vi vill ha så få master som möjligt med så mycket konkurrens om utbudet som är möjligt.

Lagförslaget innehåller dessutom bestämmelser som ska säkra att användarna ges ett visst grundutbud av tjänster till överkomliga taxor och på lika villkor i hela landet. Vi vill ha öppna bredbandsnät som ger valfrihet för den enskilde konsumenten oavsett var i Sverige man bor.

Vi stärker också konsumentskyddet. Som konsumenter ska vi ges rätt att kräva specificerade räkningar, möjlighet att spärra vissa telefonnummer,

som betalsamtal, och kunna ta till en kreditspär som tillfälligt stänger av abonnemanget om kostnaderna skenar iväg. Detta är viktigt för att vi konsumenter ska känna att vi har kontroll över kostnaderna för vårt tele- och IT-användande.

Ulrica Messing
Infrastrukturminister

Innehållsförteckning

1. Propositionen i korthet	4
2. Förslagen	6
Mål för sektorn elektronisk kommunikation	6
En ny lag om elektronisk kommunikation	6
Marknadstillträde	7
Rätt att använda radiosändare	7
Rätt att använda nummer	10
Samtrafik och andra former av tillträde	11
Tjänster till slutanvändare	12
Integritetsskydd	16
Marknadsanalys, samrådsförfarande och annan handläggning	19
Avgifter	21
Tillsyn	21
Överklagande	22
Vissa TV- och radiorelaterade frågor	22
Myndighetsorganisationen	23
Ikraftträdande och övergångsbestämmelser	24
Sveriges anslutning till ett europeiskt kommunikationskontor	24
Ekonomiska konsekvenser	24
Konsekvenser för små företag	24
3. Underlag för propositionen	26

1. Propositionen i korthet

I propositionen föreslår regeringen en lag om elektronisk kommunikation. Den nya lagen ersätter nuvarande telelag (1993:597) och lag (1993:599) om radiokommunikation och utgår från EG-reglering vars övergripande målsättning är att åstadkomma ett harmoniserat regelverk för elektronisk kommunikation. Lagen gäller elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster med tillhörande installationer och tjänster samt annan radioanvändning. Den behandlar inte innehåll som överförs i elektroniska kommunikationsnät med hjälp av elektroniska kommunikationstjänster.

Utvidgning av anmälningsplikten och begränsning av tillståndsplikten

Den föreslagna lagen utgår från en allmän plikt att anmäla kommersiellt tillhandahållande av allmänna kommunikationsnät och allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster. Förslaget innebär en utvidgning av den gällande anmälningsplikten enligt telelagen. Till exempel omfattas vissa Internetoperatörer och de som tillhandahåller rundradionät av den nya anmälningsplikten.

Regeringen föreslår att användning av radiosändare och nummer ur en nationell nummerplan ska förutsätta särskilt tillstånd, medan kravet på tele-tillstånd upphör. Den dubbla tillståndsplikten som i dag gäller för mobiltelefoni enligt telelagen och lagen om radiokommunikation upphör alltså.

För utsändningar till allmänheten av ljudradio- och TV-program ska, som förut, dubbel prövning behövas. Dessa sändningar kommer alltså att behöva tillstånd enligt såväl radio- och TV-lagen (1996:844) som den nya lagen.

För att använda radiosändare kommer man således fortfarande att behöva tillstånd. Antalet tillstånd som beviljas i ett frekvensutrymme ska kunna begränsas om det är nödvändigt för att garantera en effektiv användning av radiofrekvenser. I sådana fall ska tillstånd beviljas efter allmän inbjudan till ansökan. Urvalsalternativen kan vara jämförande urvalsförfarande (s.k. skönhetstävling), anbudsförfarande där det pris sökanden är villig att betala för tillståndet ska vara utslagsgivande (auktion) eller en kombination av dessa.

Det ska vara tillåtet att överlåta tillstånd att använda radiosändare eller nummer (s.k. andrahandshandel).

Effektiv konkurrens

Den myndighet som regeringen bestämmer ska identifiera produkt- och tjänstemarknader, särskilt geografiska marknader, som är sådana att det kan vara motiverat att införa skyldigheter enligt lagen. Myndigheten ska då beakta EG-kommissionens rekommendation om relevanta produkt- och tjänstemarknader och riktlinjer för marknadsanalyser och bedömning av betydande marknadsinflytande. Beslut fattas efter ett särskilt samråd.

Produkt- och tjänstemarknaderna ska kontinuerligt analyseras. För varje marknad tas ställning till om där råder effektiv konkurrens. Marknadsanalyserna ska utföras utifrån konkurrensrättsliga principer och med hjälp av konkurrensrättslig metodik. Om det inte råder effektiv konkurrens, ska företag med betydande inflytande på marknaden identifieras och åläggas en eller flera skyldigheter, till exempel samtrafikskyldighet, skyldighet att lämna andra former av tillträde och priskontroll gentemot slutkund.

Om ett företag, antingen enskilt eller tillsammans med andra, har en sådan ekonomisk ställning att det i betydande omfattning kan agera oberoende av sina konkurrenter, sina kunder och i sista hand av konsumenterna, anses det ha ett betydande inflytande på marknaden.

Någon allmän samtrafikskyldighet föreslås inte i den nya lagen. Förutom skyldigheter för en operatör med betydande inflytande på den relevanta marknaden, föreslås att den som kontrollerar tillträde till slutanvändare ska kunna förpliktas att bedriva samtrafik eller på annat sätt se till att slutanvändare kan nå varandra.

Skydd för konsumenter

När det gäller de samhällsomfattande tjänsterna innebär förslaget till ny lag inte några större förändringar jämfört med dagens reglering på teleområdet.

Lagen innehåller bestämmelser till skydd för konsumenter och andra slutanvändare och bestämmelser om integritetsskydd. Bestämmelser om tillsyn och prövning av ärenden finns också med. Regeringen föreslår dessutom vissa ändringar i lagen (1998:31) om standarder för sändning av TV-signaler. Lagarna ska träda i kraft den 25 juli 2003.

2. Förslagen

Mål för sektorn elektronisk kommunikation

Enskilda och myndigheter ska få tillgång till effektiva och säkra elektroniska kommunikationer. De elektroniska kommunikationerna ska ge största möjliga utbyte av urvalet av överföringstjänster och deras pris och kvalitet. Sverige ska i ett internationellt perspektiv ligga i framkant i dessa avseenden. De elektroniska kommunikationerna ska vara hållbara, användbara och tillgodose framtidens behov.

Det bästa sättet att uppnå detta är att skapa förutsättningar för en effektiv konkurrens utan snedvridningar och begränsningar och att främja internationell harmonisering. Staten ska ha dock ett ansvar på områden där allmänna intressen inte enbart kan tillgodoses av marknaden.

Detta mål ersätter målet för telepolitiken som upphör att gälla.

En ny lag om elektronisk kommunikation

Lagens syfte

Bestämmelserna i lagen syftar till att enskilda och myndigheter ska få tillgång till säkra och effektiva elektroniska kommunikationer och största möjliga utbyte när det gäller urvalet av elektroniska kommunikationstjänster och deras pris och kvalitet. Konkurrensen och internationell harmonisering ska vara de främsta medlen för att uppnå syftet. Samhällsomfattande tjänster ska finnas tillgängliga på för alla likvärdiga villkor i hela landet till överkomliga priser.

Vid tillämpningen av lagen ska särskilt elektroniska kommunikationers betydelse för yttrandefrihet och informationsfrihet beaktas.

Åtgärder som vidtas med stöd av lagen får inte vara mer ingripande än som framstår som rimligt och ska vara proportionella med hänsyn till lagens syfte och ovanstående intressen.

Lagens tillämpningsområde och innehåll

Lagen ska tillämpas på elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster med tillhörande installationer och tjänster samt annan radioanvändning. Den ska inte vara tillämplig på innehåll som överförs i elektroniska kommunikationsnät med hjälp av elektroniska kommunikationstjänster.

Marknadstillträde

Anmälningsplikt

För att tillhandahålla allmänna kommunikationsnät av sådant slag som vanligen tillhandahålls mot ersättning eller allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster ska det krävas att verksamheten först har anmälts. En anmälan ska inte föranleda någon förhandsprövning av verksamheten. Endast för användning av radiosändare och nummer ur en nationell nummerplan ska det krävas tillstånd.

Undantag från anmälningsplikten

Verksamhet som enbart består i överföring av signaler via tråd för utsändningar till allmänheten av program i ljudradio eller annat som anges i 1 kap. 1 § tredje stycket yttrandefrihetsgrundlagen ska vara undantagen från anmälningsplikten. Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, tillsynsmyndigheten ska kunna meddela föreskrifter om ytterligare undantag från anmälningsplikten.

Rätt att använda radiosändare

Utgångspunkter för regleringen

Bestämmelserna i lagen (1993:599) om radiokommunikation ska, med de ändringar EG-direktiven föranleder, överföras till lagen om elektronisk kommunikation.

Svensk frekvensplan

Det ska finnas en sammanhållen grundläggande frekvensplan för landet. Frekvensplanen ska vara ett allmänt råd som ges ut av myndigheten på radioområdet.

Tillståndskrav

Det ska krävas tillstånd för att här i landet eller på ett svenskt fartyg eller flyg utomlands få använda en radiosändare.

Undantag från tillståndsplikten

Försvarsmakten, Försvarets radioanstalt och till viss del Försvarets materielverk samt Polisen ska vara undantagna från tillståndsplikten.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska beträffande viss radioanvändning kunna meddela föreskrifter om undantag från tillståndsplikten.

Tillståndsprövning

Den positiva inriktningen vid bedömningar av tillståndsansökningar för radiofrekvenser och bedömningsgrunderna enligt lagen om radiokommunikation ska bibehållas.

En ny bedömningsgrund om att tillstånd att använda radiosändare ska beviljas om radioanvändningen utgör en effektiv användning av frekvensutrymmet ska införas. Det ska dessutom anges att en ansökan om tillstånd ska kunna nekas om det finns skälig anledning att anta att radiosändaren kommer att användas i strid med tillståndsvillkoren.

Om användningen av frekvensutrymme samt villkoren och förfarandet för beviljande av tillstånd att använda radiosändare har harmoniserats i enlighet med internationella avtal som Sverige har anslutit sig till eller bestämmelser antagna med stöd av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, ska den som har beviljats sådant tillstånd anses ha tillstånd enligt lagen.

Det ska vidare gå att bevilja tillstånd för viss radioanvändning vid ett tillfälle och tillstånd att använda enskilda radiosändare inom ramen för denna användning vid ett annat tillfälle.

Inbjudningsförfarande

Antalet tillstånd som beviljas i ett frekvensutrymme ska kunna begränsas, om det är nödvändigt för att garantera en effektiv användning av radiofrekvenser. Vid begränsat frekvensutrymme ska tillstånd beviljas efter allmän inbjudan till ansökan, om inte radioanvändningen huvudsakligen avser utsändning till allmänheten av radioprogram eller liknande, avser privat bruk eller uteslutande ska bedrivas för att tillgodose allmän ordning och säkerhet. Tillstånd ska meddelas antingen efter ett jämförande urvalsförfarande (s.k. skönhetstävling), ett anbudsförfarande där det pris sökanden är villig att betala för tillståndet ska vara utslagsgivande (auktion) eller en kombination av dessa förfaranden.

Krav på radioanvändning

Ett tillstånd att använda radiosändare ska avse en viss radioanvändning. Tillstånd som avser digital utsändning av radioprogram till allmänheten ska kunna förenas med rätt att använda radiosändaren för annan användning, motsvarande högst 20 procent av den digitala kapaciteten i frekvensutrymmet, om villkor enligt 3 kap. 2 § 8 radio- och TV-lagen (1996:844) inte uppställts för motsvarande sändningstillstånd och det inte i övrigt inverkar menligt på konkurrensen.

Villkor

Ett tillstånd ska kunna förenas med villkor avseende frekvensutrymme, typ av tjänst eller nät, täckning, antennens beskaffenhet, geografiskt område för mobilsändare, antennens belägenhet för fast sändare, kompetenskrav, skyldighet att dela frekvensutrymme, gjorda åtaganden vid inbjudningsförfarande och annat av betydelse för frekvensutnyttjandet. Villkor som följer av internationella avtal om harmoniserad användning ska också kunna uppställas.

Rätt att använda nummer

Nationella nummerplaner

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få fastställa nationella nummerplaner för elektronisk kommunikation. De nationella nummerplanerna ska vara utformade så att elektroniska kommunikationsnät och elektroniska kommunikationstjänster kan nås på ett likvärdigt sätt. Den som bedriver anmälningspliktig verksamhet eller tillhandahåller elektroniska kommunikationstjänster i samtrafik med sådan operatör ska vara skyldig att följa fastställda nummerplaner.

Tillstånd att använda nummer

Nummer ur en nationell nummerplan ska få användas endast efter tillstånd. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska kunna meddela föreskrifter om tilldelningsprinciper.

Villkor för tillstånd att använda nummer

Tillstånd att använda nummer ur nationell nummerplan ska kunna förenas med tillståndsvillkor angående

- vilket slag av tjänst som numret ska användas för,
- faktiskt och effektivt utnyttjande av numren,
- skälig giltighetstid med förbehåll för eventuella ändringar i den nationella nummerplanen,
- åtaganden som har gjorts i samband med att tillstånd beviljats för nummer efter ett förfarande med allmän inbjudan till ansökan,
- skyldigheter som följer av tillämpliga internationella avtal i fråga om användning av nummer.

Inbjudningsförfarande

Tillstånd att använda nummer av betydande ekonomiskt värde får beviljas efter allmän inbjudan till ansökan. Tilldelningen ska då ske genom jämförande urvalsförfarande, anbuds-förfarande, lottning eller genom en kombination av dessa. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om innehållet i en allmän inbjudan och om förfarandet i övrigt.

Överlåtelse av tillstånd att använda radiosändare eller nummer

Tillstånd eller del av tillstånd att använda radiosändare eller nummer får överlåtas. En överlåtelse ska endast vara giltig efter medgivande från den myndighet som meddelat tillståndet. Medgivande ska lämnas bl.a. under förutsättning att det inte finns skäl att anta att överlåtelsen inverkar menligt på konkurrensen och att det inte finns något annat skäl mot det.

Samtrafik och andra former av tillträde

Allmänna skyldigheter och skyldigheter som kan åläggas ett företag i fråga om tillträde

En operatör av ett allmänt kommunikationsnät ska vara skyldig att förhandla om samtrafik med den som tillhandahåller eller avser att tillhandahålla allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster.

Den som kontrollerar tillträde till slutanvändare ska kunna förpliktas att mot marknadsmässig ersättning bedriva samtrafik eller vidta annan åtgärd som krävs för att säkerställa att slutanvändare kan nå varandra.

Skyldighet avseende insyn, icke-diskriminering, särredovisning, tillgodo-seende av rimliga krav på samtrafik och andra former av tillträde, priskontroll eller kostnadsredovisning ska kunna åläggas den som bedömts ha ett betydande inflytande på en viss bestämd marknad. En sådan förpliktelse ska syfta till att skapa effektiv konkurrens på marknaden.

Varje operatör ska härutöver kunna åläggas att mot marknadsmässig ersättning tillhandahålla samlokalisering eller andra möjligheter till gemensamt utnyttjande av egendom eller annat, om det krävs för att skydda miljö, folkhälsa eller allmän säkerhet eller för att uppnå mål för fysisk planering.

Tillträde till accessnät

Tillsynsmyndigheten ska kunna förplikta en operatör att lämna tillträde till sitt accessnät. En förpliktelse som avser tillträde till den delen av ett allmänt telefonnät mellan en korskoppling eller likvärdig anslutningspunkt och abonnentens fasta nätanslutningspunkt ska, om nätet består av parkabel av metall, förenas med skyldighet att offentliggöra ett referenserbjudande.

Ersättningsfrågor

Skyldighet för den som kontrollerar tillträde till slutanvändare att bedriva samtrafik eller vidta annan åtgärd som krävs för att säkerställa att slutanvändare kan nå varandra ska gälla mot marknadsmässig ersättning. Detsamma ska gälla för en förpliktelse för en operatör att tillhandahålla samlokalisering eller andra möjligheter till gemensamt utnyttjande av egendom eller annat, om det krävs för att skydda miljö, folkhälsa eller allmän säkerhet eller för att uppnå mål för fysisk planering.

En operatör med betydande inflytande på en marknad ska kunna förpliktas att iaktta kostnadstäckning eller tillämpa kostnadsorienterad eller annan prissättning för specificerade typer av samtrafik och andra former av tillträde. Detta får ske om en marknadsanalys visar att en brist på effektiv konkurrens innebär att operatören kan ta ut överpriser eller använda prispress på ett sätt som missgynnar slutanvändarna. En sådan förpliktelse ska kunna avse skyldighet för operatören att tillämpa en viss angiven kostnadsredovisningsmetod.

Ett beslut om förpliktelse att lämna tillträde ska kunna ändras eller upphävas om den som enligt beslutet givits tillträde inte fullgör sina åtaganden.

Tjänster till slutanvändare

Samhällsomfattande tjänster

I lagen ska anges att följande tjänster är samhällsomfattande tjänster:

- tillhandahållandet av anslutning till det allmänt tillgängliga telefonnätet och tillgång till telefonitjänster till en fast anslutningspunkt. Anslutningen ska medge funktionell tillgång till Internet,
- en fullständig abonnentförteckning,
- en komplett nummerupplysningstjänst,
- tillhandahållande av telefonautomater,
- särskilda åtgärder för slutanvändare med funktionshinder.

Regeringen ska bemyndigas att föreskriva vilken datahastighet som ska anses medge funktionell tillgång till Internet. Tjänsterna ska tillhandahållas

till överkomliga priser. Myndigheten ska ges möjlighet att föreskriva prestandamål för de tjänster som någon har förpliktats att tillhandahålla.

Tillhandahållande och finansiering av samhällsomfattande tjänster

När marknaden inte tillgodoser behovet av en samhällsomfattande tjänst ska ansvarig myndighet kunna förplikta den som anses lämplig att tillhandahålla tjänsten.

Den samhällsomfattande tjänsten ska upphandlas om det är särskilt påkallat med hänsyn till kostnaderna för tillhandahållandet av denna.

Kontroll av utgifter

Den som tillhandahåller en allmänt tillgänglig telefonitjänst till fast nätanslutningspunkt ska avgiftsfritt tillhandahålla specificerade telefonräkningar och tillämpa ett förfarande vid utebliven betalning där abonnenten innan avstängning sker måste ha uppmanats att betala inom skälig tid. Vidare ska en operatör som har att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster, på begäran avgiftsfritt spärra vissa typer av utgående samtal. En sådan operatör ska även kunna åläggas att tillhandahålla möjlighet för konsumenter till kreditspärr samt förhands- och delbetalningar.

Nummerportabilitet

Den som tillhandahåller allmänt tillgängliga telefonitjänster ska se till att abonnenterna kan behålla sitt telefonnummer vid byte av operatör. Den överlämnande operatören ska ha rätt till ersättning endast från den operatör som den anropande abonnenten ingått avtal med om förmedling av ett meddelande och endast för driftskostnader för överlämnandet. Den överlämnande operatören ska inte debitera abonnenten för kostnader med anledning av överlämnandet.

Den överlämnande operatören ska vara skyldig att till den som tillsynsmyndigheten bestämmer lämna sådana uppgifter om överlämnade telefonnummer som är nödvändiga för dirigering av teledelanden till dessa telefonnummer. Andra uppgifter som kan vara personuppgifter än uppgifter om telefonnummer och berörda teleoperatörer ska dock inte få lämnas utan samtycke. Tillsynsmyndigheten ska kunna utse någon (en referensdatabas-

operatör) att ta emot, sammanställa och vidarebefordra uppgifterna. Denne ska tillhandahålla uppgifterna till operatörerna på skäliga och konkurrensneutrala villkor.

Tillsynsmyndigheten ska bemyndigas att bestämma att uppgifterna även ska lämnas till andra.

Prefixval och förval av nätoperatör

Den som har ett betydande inflytande på marknaden för fast telefoni ska för sina abonnenter möjliggöra prefixval och förval av operatör. Ersättning för ändring av förval ska få grundas endast på driftskostnaden.

Reglering av tjänster som riktar sig mot slutkund

En aktör med betydande inflytande på en viss slutkundsmarknad ska, om andra åtgärder enligt lagen bedöms vara otillräckliga, kunna förpliktas att vidta en lämplig åtgärd. En sådan förpliktelse ska kunna avse att tillämpa ett visst högsta eller lägsta pris, att inte vidta konkurrenshindrande åtgärder, eller att inte göra en tjänst som kan tillhandahållas fristående beroende av att även någon annan tjänst tillhandahålls.

Hyrda förbindelser

Den som har betydande inflytande på marknaden för tillhandahållandet av minimiutbudet av hyrda förbindelser ska kunna förpliktas att följa de grundläggande principerna om icke-diskriminering, kostnadsorientering och insyn.

Särskilda rättigheter för abonnenter m.m.

Lagen ska ange vissa rättigheter som abonnenter och slutanvändare har vid avtal. Ett sådant avtal ska som en miniminivå innehålla:

- leverantörens namn och adress,
- de tjänster som tillhandahålls,
- den kvalitetsnivå som erbjuds,

- leveranstiden,
- de underhållstjänster som erbjuds,
- detaljerade priser och taxor,
- hur information om gällande taxor och underhållsavgifter kan erhållas,
- avtalets löptid,
- villkoren för förlängning och upphörande av tjänsterna,
- villkoren för förlängning och uppsägning av avtalet,
- villkoren för ersättning om tjänster inte tillhandahålls enligt avtalet,
- hur ett tvistlösningsförfarande utanför domstol inleds.

Abonentupplysning

Den som tillhandahåller en allmänt tillgänglig telefonitjänst ska lämna ut abonentuppgifter som inte omfattas av sekretess eller tystnadsplikt till den som bedriver eller avser att bedriva abonentupplysning. Uppgifterna ska lämnas ut på villkor som är rättvisa, kostnadsorienterade och icke-diskriminerande.

Nätets driftsäkerhet

Den som tillhandahåller en allmänt tillgänglig telefonitjänst ska se till att det allmänna telefonnätet till fast anslutningspunkt uppfyller rimliga krav på god funktion och teknisk säkerhet samt på uthållighet och tillgänglighet vid extraordinära händelser i fredstid.

Den som tillhandahåller allmänna kommunikationsnät eller allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster av särskild betydelse från allmän synpunkt ska kunna förpliktigas att beakta totalförsvarets behov av elektronisk kommunikation under höjd beredskap.

Det gemensamma europeiska larmnumret 112

Den som tillhandahåller en allmänt tillgänglig telefonitjänst ska medverka till att nödsamtal kan förmedlas avgiftsfritt och utan avbrott samt, i den mån det är tekniskt genomförbart, tillhandahålla lokaliseringssuppgifter vid nödsamtal.

Integritetsskydd

Förhållandet till personuppgiftslagen

I fråga om behandling av personuppgifter vid tillhandahållande av elektroniska kommunikationsnät och elektroniska kommunikationstjänster och vid abonnentupplysning ska personuppgiftslagen (1998:204) gälla, om inte annat följer av lagen om elektronisk kommunikation.

Säkerhet

Den som tillhandahåller en allmänt tillgänglig elektronisk kommunikationstjänst ska vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa att behandlade uppgifter skyddas. Den som tillhandahåller ett allmänt kommunikationsnät ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att upprätthålla detta skydd i nätet. Om det därvid finns särskild risk för bristande skydd, ska den som tillhandahåller tjänsten informera abonnenten om risken. Om den som tillhandahåller tjänsten inte är skyldig att avhjälpa risken, ska abonnenten informeras om hur och till vilken ungefärlig kostnad risken kan avhjälpas.

Skydd för hemligheten för elektroniska meddelanden

Med undantag för vad som stadgas om behandling av trafikuppgifter och tystnadsplikt får inte någon annan än berörda användare ta del av eller på annat sätt behandla uppgifter i ett elektroniskt meddelande som överförs i ett allmänt kommunikationsnät eller med en allmänt tillgänglig elektronisk kommunikationstjänst, eller trafikuppgifter som hör till detta meddelande, om inte en av användarna har samtyckt till behandlingen. Förbudet att behandla sådana uppgifter innebär inte något hinder mot nödvändig mellanlagring, sådan lagring som sker endast för att effektivisera fortsatt överföring till andra mottagare (s.k. cachning) eller mot att i radiomottagare avlyssna eller på annat sätt med användande av sådan mottagare få tillgång till ett radiobefordrat elektroniskt meddelande som inte är avsett för den som avlyssnar eller för allmänheten.

Behandling av cookies m.m.

Ett elektroniskt kommunikationsnät ska få användas för att lagra information, eller för att få tillgång till information som är lagrad i en abonnents

eller användares terminalutrustning, endast om abonnenten eller användaren av den personuppgiftsansvarige får information om ändamålet med behandlingen och ges tillfälle att hindra sådan behandling.

Behandling av lokaliseringssuppgifter

Lokaliseringssuppgifter som inte är trafikuppgifter, såsom uppgifter om position från satellit (t.ex. GPS) och som rör användare som är fysiska personer eller abonnenter, ska få behandlas endast sedan de har avidentifierats eller användaren eller abonnenten gett sitt samtycke till behandlingen. Innan samtycke lämnas ska den som tillhandahåller tjänsten informera om vilken typ av uppgifter som kommer att behandlas, behandlingens syfte och varaktighet samt huruvida uppgifterna kommer att vidarebefordras till tredje part för att tillhandahålla tjänsten. Samtycke ska när som helst kunna återkallas.

Ospecificerade räkningar, nummerpresentation och automatisk vidarekoppling

Den som tillhandahåller en allmänt tillgänglig elektronisk kommunikationstjänst ska vara skyldig att tillhandahålla en abonnent som begär det en ospecificerad räkning. Den som tillhandahåller nummerpresentation ska tillhandahålla vissa möjligheter att förhindra nummerpresentation eller presentation av uppkopplat nummer eller att avvisa inkommande samtal på ett enkelt sätt. Ospecificerade räkningar, nummerpresentation och möjligheter att stoppa automatisk vidarekoppling ska regleras i den nya lagen.

Undantag som gäller nummerpresentation och lokaliseringssuppgifter

Den som tillhandahåller ett allmänt kommunikationsnät eller en allmänt tillgänglig elektronisk kommunikationstjänst ska få:

- temporärt åsidosätta skydd mot nummerpresentation för att kunna identifiera störande samtal på begäran av en abonnent,
- för Polisens eller en regional alarmeringscentralers räkning åsidosätta skydd mot nummerpresentation och tillhandahålla sådan organisation lokaliseringssuppgifter vid nödsamtal utan samtycke eller trots vägran från abonnenten eller användaren.

Abonnentförteckningar

Abonnenter som är fysiska personer ska ges möjlighet att avgöra om och i så fall vilka personuppgifter som ska finnas med i en allmän abonnentförteckning eller en förteckning ur vilken uppgifter kan erhållas genom abonnentupplysning. Det ska vara kostnadsfritt att inte upptas i sådana förteckningar och att kontrollera uppgifterna, få felaktiga uppgifter rättade samt att få uppgifter borttagna ur förteckningen.

Hemlig teleavlyssning och teleövervakning

En verksamhet ska bedrivas så att beslut om hemlig teleavlyssning och hemlig teleövervakning kan verkställas och så att verkställandet inte röjs, om verksamheten avser tillhandahållande av:

1. ett allmänt kommunikationsnät som inte enbart är avsett för utsändning till allmänheten av program i ljudradio eller annat som anges i 1 kap. 1 § tredje stycket yttrandefrihetsgrundlagen, eller
2. tjänster inom ett allmänt kommunikationsnät vilka består av
 - a) en allmänt tillgänglig telefonitjänst till fast nätanslutningspunkt som medger överföring av lokala, nationella och internationella samtal, telefax och datakommunikation med viss angiven lägsta datahastighet, som medger funktionell tillgång till Internet,
 - b) en allmänt tillgänglig elektronisk kommunikationstjänst till mobil nätanslutningspunkt.

Innehållet i och uppgifter om avlyssnade eller övervakade telemeddelanden ska göras tillgängliga så att informationen enkelt kan tas om hand.

Med telemeddelanden avses ljud, text, bild, data eller information i övrigt som förmedlas med hjälp av radio eller genom ljus eller elektromagnetiska svängningar som utnyttjar särskilt anordnad ledare.

Tystnadsplikt och föreskriftsrätt

Reglerna i telelagen (1993:597) om tystnadsplikt ska föras över till den nya lagen med endast mindre ändringar.

Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer ska i fråga om behandling av uppgifter för elektronisk kommunikation kunna meddela när-

mare föreskrifter om vilka trafikuppgifter som får behandlas för fakturering och marknadsföring av vissa tjänster där uppgifterna behövs samt de krav som ska ställas på en allmänt tillgänglig telefonitjänst som medger identifiering av det anropande eller uppkopplade telefonnumret eller vidarekoppling.

Marknadsanalys, samrådsförfarande och annan handläggning

Marknadsanalys och identifiering av företag med betydande inflytande på marknaden

En myndighet ska fortlöpande fastställa de relevanta marknader på vilka det kan vara motiverat att införa skyldigheter enligt lagen. Marknaderna ska därefter analyseras för att avgöra om det råder effektiv konkurrens. Om det härvid konstateras att det inte råder effektiv konkurrens på en fastställd marknad, ska företag med betydande inflytande på marknaden identifieras och beslut meddelas om lämpliga skyldigheter. Om det däremot konstateras att det råder effektiv konkurrens ska inga särskilda skyldigheter införas eller bibehållas.

Begreppet "betydande inflytande på marknaden" ska tolkas i enlighet med begreppet "dominerande ställning", som det definieras i rättspraxis från Europeiska gemenskapernas domstol och förstainstansrätt.

Samråd

En myndighet ska ge berörda parter möjlighet att inom en skälig tidsfrist yttra sig över ett förslag till beslut om en åtgärd, om åtgärden har betydande inverkan på en fastställd marknad. I särskilt angivna fall ska förslaget till beslut även göras tillgängligt för Europeiska gemenskapernas kommission och de nationella regleringsmyndigheterna i andra medlemsstater. För förslag till beslut som avser:

- fastställandet av en marknad som skiljer sig från dem som definierats i kommissionens rekommendation om relevanta produkt- och tjänstemarknader,

- fastställandet av företag som anses ha ett betydande inflytande på marknaden ska myndigheten avstå från att meddela beslutet om kommissionen inom fastställda tidsfrister yttrat sig och begärt att förslaget ska dras tillbaka. Myndigheten får under särskilda omständigheter meddela beslut att gälla i högst sex månader utan iakttagande av samrådsförfarandet.

Samråd ska också ske för vissa frågor som rör samlokalisering och gemensamt utnyttjande av egendom eller annat, ändring av tillstånd eller villkor för att använda radiosändare eller nummer för elektronisk kommunikation, samt frågor som rör slutanvändar- och konsumenträttigheter.

Handläggningstider i vissa fall

Myndigheten ska meddela beslut om tillstånd att använda radiosändare inom sex veckor från det att en fullständig ansökan inkommit till myndigheten. Beslut om tillstånd att använda nummer ska meddelas inom tre veckor. Tiden får förlängas med högst åtta månader respektive tre veckor om tillståndet ska fördelas efter ett förfarande med allmän inbjudan till ansökan.

Informationsskyldighet m.m.

Den som bedriver verksamhet som omfattas av lagen ska på begäran tillhandahålla en myndighet information som behövs för:

- bedömning av framställningar om beviljande av tillstånd för att få använda radiosändare eller nummer,
- offentliggörande av jämförande kvalitets- och prisöversikter till gagn för konsumenterna,
- statistiska ändamål,
- marknadsanalys,
- beslut om särskilda skyldigheter.

Information som överlämnas till en myndighet ska kunna göras tillgänglig för andra behöriga myndigheter inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Anmälningsskyldig operatör med särskilda eller exklusiva rättigheter att tillhandahålla andra tjänster ska kunna förpliktas att särredovisa de verksamheter som har samband med elektronisk kommunikation.

Avgifter

För att täcka kostnaderna för myndighetsverksamhet enligt lagen ska den som bedriver verksamhet som är anmäld enligt lagen, eller innehar tillstånd att använda radiosändare eller nummer, betala avgifter efter skälig fördelning av kostnaderna. Särskild avgift får tas ut för kostnaderna att behandla en anmälan eller en ansökan om tillstånd eller medgivande till överlåtelse av tillstånd eller del av tillstånd.

Beredskapsavgift

Den som bedriver verksamhet som är anmäld enligt den föreslagna lagen ska efter skälig fördelning av kostnaderna betala avgift för finansiering av åtgärder mot allvarliga fredstida hot och påfrestningar rörande elektronisk kommunikation.

Tillsyn

Tillsynsmyndighetens uppgifter och befogenheter

Den myndighet som regeringen bestämmer ska ha tillsyn över efterlevnaden av lagen och de skyldigheter, villkor och föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.

Tillsynsmyndigheten ska kunna kräva in information, beredas tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen samt meddela förelägganden och förbud. I särskilt angivna fall ska tillsynsmyndigheten kunna besluta om återkallelse av tillstånd, ändring i tillståndsvillkor eller att en verksamhet helt eller delvis ska upphöra.

Tillsynsmyndigheten ska som regel först ge den som är föremål för tillsyn rimlig tid att inkomma med synpunkter eller frivilligt åtgärda eventuella överträdelser.

Twistlösning

Tillsynsmyndigheten ska på begäran av part avgöra tvister angående skyldigheter enligt lagen mellan dem som tillhandahåller elektroniska

kommunikationstjänster eller kommunikationsnät eller tillhörande tjänster. Beslut i de frågor som tvisten gäller ska meddelas inom fyra månader, om det inte föreligger särskilda omständigheter. Myndigheten ska kunna hänskjuta en tvist till en medlare som bekostas av parterna.

Överklagande

Beslut enligt lagen ska kunna överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Ett beslut om underrättelse om att tillsynsmyndigheten överväger att vidta åtgärder ska dock inte kunna överklagas. Ett beslut om identifiering av företag med dominerande ställning på en angiven marknad och ett beslut som endast innefattar förberedelse till ett senare beslut ska inte få överklagas särskilt.

Vissa TV- och radiorelaterade frågor

System för villkorad tillgång m.m.

Tillämpningsområde för lagen (1998:31) om standarder för sändning av TV-signaler (TSL) ska utökas till att omfatta dels ljudradiosändningar, dels alla elektroniska kommunikationsnät som används för distribution av TV-program till allmänheten. Lagens namn ska ändras till lagen om standarder för sändning av radio- och TV-signaler. Bestämmelserna om villkorad tillgång ska anpassas till tillträdesdirektivet, bilaga I. Möjligheten att föreskriva en skyldighet för programföretag som marknadsför en digital betal-TV-tjänst att tillhandahålla en prislista ska tas bort. Föreskriftsrätten för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer angående användning av vissa sändningsstandarder ska utsträckas från att gälla sändning av program till allmänheten till att omfatta även sändning av TV-tjänster. Begränsningen beträffande vidareändning av TV-tjänster i bredbandsformat

till vidareändringar i kabelnät ska tas bort. Skyldigheten ska i stället avse TV-tjänster och program som tas emot i breddbilsformatet 16:9 och sänds vidare i allmänna kommunikationsnät som inrättats för distribution av digitala televisionstjänster.

Myndighetsorganisationen

Post- och telestyrelsen bör ha myndighetsansvaret enligt lagen om elektronisk kommunikation samt vara sektorsmyndighet för området elektronisk kommunikation.

Post- och telestyrelsen bör därmed bl.a. svara för definition av relevanta marknader, analys av konkurrenssituationen på dessa marknader, identifiering av aktörer med betydande inflytande på en marknad och beslut om särskilda skyldigheter för en sådan aktör. Post- och telestyrelsen bör i konkurrensrelaterade frågor samarbeta med och inhämta yttrande från Konkurrensverket.

Konsumentverket bör ha ansvar för konsumentfrågor inom området elektronisk kommunikation, i den mån sådana frågor inte särskilt reglerats i lagen om elektronisk kommunikation. Datainspektionen bör ansvara för tillsyn i fråga om behandling av personuppgifter inom området elektronisk kommunikation, i den mån behandlingen inte särskilt reglerats i lagen om elektronisk kommunikation. Post- och telestyrelsen bör ansvara för tillsynen avseende konsumentfrågor och integritetsskydd då frågorna särskilt reglerats i lagen om elektronisk kommunikation.

Radio- och TV-verket bör ha myndighetsansvaret enligt radio- och TV-lagen och lagen om standarder för sändning av radio- och TV-signaler.

Samverkansformerna och informationsutbytet mellan de myndigheter som berörs bör stärkas och i vissa fall formaliseras genom anvisningar i myndigheternas instruktioner.

Myndighetsorganisationen bör bli föremål för avstämning med analys två år efter att lagen om elektronisk kommunikation trätt i kraft.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Lagen om elektronisk kommunikation ska träda i kraft den 25 juli 2003. Bestämmelser om ikraftträdande och övergång till den nya lagen ska ges i en särskild lag om införande av den nya lagen.

Sveriges anslutning till ett europeiskt kommunikationskontor (ECO)

Ändring av Konventionen om inrättandet av ett europeiskt radiokommunikationskontor (ERO) till att avse ett europeiskt kommunikationskontor (ECO) ska godkännas.

Ekonomiska konsekvenser

Detta lagförslag medför vissa ekonomiska konsekvenser. Ökade kostnader för myndigheterna kan i vissa fall täckas av de avgifter som ansvarig myndighet kan ta ut. Lagförslaget innebär även möjligheter till nya intäkter för staten. Enligt lagförslaget är det möjligt att använda auktion som förfarande vid tillstånd att använda radiosändare och vissa nummer. Inkomsterna från ett sådant förfarande redovisas brutto på statsbudgeten och tillfaller således inte myndigheten.

Konsekvenser för små företag

En stor del av de företag som finns inom området är redan i dag berörda av den befintliga lagstiftningen. Det nya regelverket medför dock vissa förändringar som företagen måste sätta sig in i.

Ett syfte med det nya regelverket är att skapa enklare regler för företag att komma in på marknaden. Ett annat syfte är att skapa effektiv konkurrens.

Den sektorsspecifika regleringen gynnar de mindre företagen på så sätt att den kan innebära att förpliktelser ställs på det dominerande företaget om inte konkurrensen fungerar. En effektiv konkurrens gynnar alla aktörer på området, både tillhandahållare av elektroniska kommunikationsnät och tjänster och användare. I myndighetsuppgifterna enligt lagen ingår att regelbundet göra marknadsanalyser för att kontrollera att konkurrensen fungerar.

3. Underlag för propositionen

Den nya EG-regleringen

År 2000 presenterade Europeiska gemenskapernas kommission ett förslag till nytt regelverk för elektronisk kommunikation i syfte att modernisera gemenskapens gällande lagstiftning på området. Förslaget lades fram mot bakgrund av den snabba tekniska och marknadsmässiga utvecklingen. Regleringen behövde anpassas till en mer konkurrensutsatt marknad och ta hänsyn till den pågående konvergensen mellan telefoni, datakommunikation och media. Kommissionens förslag syftade till att föra samman alla nätverk för överföring och tillhörande tjänster i ett enda regelverk.

Under 2001 och 2002 beslutade Europaparlamentet och rådet om kommissionens förslag. Det regelverk som beslutades omfattar fem harmoniseringsdirektiv, bestående av ett ramdirektiv och fyra särdirektiv, samt ett beslut om radiospektrumpolitik inom gemenskapen. Dessutom har kommissionen beslutat ett direktiv om konkurrens på marknaderna för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster. De nya rättsakterna ersätter ett tjugotal gällande direktiv (se avsnitt 6.1 och 6.2). I anslutning till det nya regelpaketet har kommissionen även tagit fram riktlinjer för marknadsanalyser och bedömning av betydande marknadsinflytande samt en rekommendation över de relevanta produkt- och tjänstemarknader på vilka det kan vara motiverat att införa särskilda regleringsskyldigheter.

- Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/21/EG av den 7 mars 2002 om ett gemensamt regelverk för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster (ramdirektiv) trädde i kraft den 24 april 2002.
- Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/20/EG av den 7 mars 2002 om auktorisation för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster (auktorisationsdirektiv) trädde i kraft den 24 april 2002.
- Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/19/EG av den 7 mars 2002 om tillträde till och samtrafik mellan elektroniska kommunikationsnät och tillhörande faciliteter (tillträdesdirektiv) trädde i kraft den 24 april 2002.

- Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/22/EG av den 7 mars 2002 om samhällsomfattande tjänster och användares rättigheter avseende elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster (direktiv om samhällsomfattande tjänster), nedan kallat USO-direktivet ("Universal Service Obligations"), trädde även det i kraft den 24 april 2002.
- Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/58/EG av den 12 juli 2002 om behandling av personuppgifter och integritetsskydd inom sektorn för elektronisk kommunikation (direktiv om integritet och elektronisk kommunikation) trädde i kraft den 31 juli 2002.
- Europaparlamentets och rådets beslut nr 676/2002/EG av den 7 mars 2002 om ett regelverk för radiospektrumpolitiken i Europeiska gemenskapen (radiospektrumbeslut) (EGT L 108 24.4.2002, s. 1) trädde i kraft den 24 april 2002.
- Kommissionens direktiv 2002/77/EG av den 16 september 2002 om konkurrens på marknaderna för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster trädde i kraft den 7 oktober 2002.
- Kommissionens riktlinjer för marknadsanalyser och bedömning av betydande marknadsinflytande i enlighet med gemenskapens regelverk för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster utfärdades den 11 juli 2002.
- Kommissionens rekommendation om relevanta produkt- och tjänstemarknader inom området elektronisk kommunikation vilka kan komma i fråga för förhandsreglering enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/21/EG om ett gemensamt regelverk för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster utfärdades den 11 februari 2003.

Utredningen om elektronisk kommunikation

Regeringen tillsatte i april 2001 Utredningen om elektronisk kommunikation med uppdrag att genomföra en fullständig översyn av telelagen (1993:597) och lagen (1993:599) om radiokommunikation samt de gällande politiska målen för dessa med utgångspunkt i EG-rättsakterna lämna förslag till hur EG-rättsakterna ska genomföras i svensk lagstiftning, kartlägga och analysera

övrig lagstiftning inom området för elektronisk kommunikation, beskriva myndighetsstrukturen på området och föreslå påkallade förändringar i organisationen samt lämna de författningsförslag som anses nödvändiga för att möjliggöra tillsyn beträffande toppdomäner på Internet.

- Uppdraget redovisades i delbetänkandet Lag om elektronisk kommunikation (SOU 2002:60) i juli 2002 och remissbehandlades.
- Ytterligare ett delbetänkande Myndighetsfrågor m.m. (SOU 2002:109) lämnades i december 2002 och remissbehandlades.

REGERINGSKANSLIET

Näringsdepartementet

103 33 Stockholm
www.naring.regeringen.se

